

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tritopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/46. uri popoldne.

Štev. 46.

V Ljubljani, v ponedeljek 25. februarija 1884.

Letnik XII.

„Panizlamizem“.

Narodnostna ideja je sedaj v Evropi velicega pomena; je namreč ona silna moč, ki druží narode enega jezika in je v zadnjih desetletjih povzročila že celo vrsto krvavih in nekrvavih bojev. Ta ideja je pa pri pol divjih Turkih po prostranih vzhodnih pokrajinah malega ali celo nobenega pomena. Toda druga ideja oživlja politično onemogli izlam, namreč verska. Ta ideja druží mohamedance zoper vedno rastočo krščansko omiko. Koliko dá vpliva verska ideja na turške vernike, o tem nas pouči stoletna zgodovina. Vsi turški mesije so bili vojeviti poveljniki, ki so izlam razširjali z mečem in ognjem.

Tudi sedanji izlam potrebuje kacega mesije, da bi združil 150 milijonov mozlímov, katerih dve tretjini živi pod krščanskimi vladarji. Kalif v Carigradu je opešal, njegovo kraljestvo se je skrčilo, in nekdanji mogočni sultani morajo poslušati povelja evropskih velesil. Kar sultan ne more, to hočejo doseči novi preroki.

Že začetkom sedanjega stoletja se je rodila v Arabiji ločinka vahabitov, ki naj bi prenovila in prerodila strohneli izlam. L. 1810 je imela ta verska družba že v svoji oblasti Meko in Medino. Sultan spozna nevarnost ter pošlje zoper nje svojega namestnika v Egiptu, Mehameda Alija. Po dolgih bojih so bili vahabiti razporeni v gore, toda njih družba ni nehala, in l. 1879 je štel njihov poglavar 6000 zvestih tovarišev. Abdallah, tako se namreč imenuje sedanji načelnik, je neki hraber, fanatičen, vztrajen mož srednjih let. Njegova vojska je dobro izurjena ter oborožena z novimi puškami. Tu je toraj nakopičenega precéj netila; le iskre je treba, da ga vžgé, in sultan kakor Angleži imajo dosti sitnosti.

Pred kacimi tridesetimi leti je pričel svoje delo prerojenja izlama neki drugi regenerator v severni Afriki, namreč Mohamed-es-Senusi. Deloval je najprvo v Aleksandriji ter ustanovil red „senusi“. Iz Egipta pa se je moral kmalo umakniti s svojimi tovariši v Tripolis, od koder so ga zopet potisnili nižje dol v puščavo. Tukaj blizo onega kraja, kjer je nekdanji stal tempelj Jupitra Amona, je sedaj središče tega turškega reda, ki slovi kakor stara Meka. Si-Senusi je sicer umrl že l. 1860, toda o njegovem sinu Mohamedu je bilo prerokovano, da bode dopolniviš štirideset let nastopil kot „mahdi“ ter proslavil pravo mohamedovo vero. Teh 40 let je z l. 1883 preteklo. Prerokovanje se sicer ni spolnilo, a resnica je, da je ta red po mnogih podružnicah razširjen v prostranih pokrajinah, da je v Tripolisu mogočnejši od turškega sultana in da je dal pred kratkim časom Francozom precéj opraviti v Algiru in Tunisu. In ko je „egipčanski Garibaldi“, Arabi-paša, vodil svoje čete proti Angležem, pisalo se je sploh: Senusi bode pripeljal iz Tripolisa mnogobrojne čete Arabiju v pomoč. Senusi se sicer ni prikazal, morda ker so Angleži prehitro ukrotili upornike. Zadnji čas se je iz Egipta poročalo v London, da se Senusi zopet giblje in hoče združiti z novim mesijo, Mahdijem. In to bi ne bilo ravno nemogoče, kajti v 15 ali 20 letih je Senusi lahko z velblodi čez puščavo v Dongoli ali celo pred Aleksandrijo. Sicer moramo priznati, da mogočna Anglija, če se resno dela loti, Senusija lahko popolnoma vniči, ali vedno odlašanje le povekšuje nevarnost.

Najnovejši zastavonoša panizlamizma je pa Mahdi, nekdanji tesar iz Chartuma, Mohamed Ahmed. Pred kakim poldrugim letom je bilo po Evropi komaj znano njegovo ime, a sedaj se ž njim že resno pečajo evropski državniki. Prvi vspehi tega novega proroka niso iznenadili samo egipčanskega podkralja, temveč tudi v zadrego spravili angleško ministerstvo. In če se oziramo na zvezo vseh delujočih sil, razumemo bojazen, s katero je pisal Baker-paša v London: „v Sudanu nastalo gibanje je strahovita versko-politična vstaja, ktere pravi značaj naj bi v Evropi še o pravem času spoznali.“

Sicer piše „Berl. Allg. Ztg.“, in kar tudi drugi večinoma priznavajo, da je verska stran le bolj izgovor kakor povod vstaje v Sudanu. Vzrok vstaje, tako pišejo, je samosilstvo in grabežljivost egipčanskih paš, ktere je podkralj pošiljal iz Kahire v zgornji Egipt. Dalje trdijo, da je vstaja delo trgovcev z robovi, ker njih nesramno in nečloveško kupčijo ovirajo evropske vlade, posebno Angleška. Med temi trgovci niso le domačini, ampak tudi Evropejci, osebito Portugizi in Francozi, in ti se skrivajo za Mahdijem. Moramo sicer priznati, da je tudi to mnogo pripomoglo k vstaji, ker egipčanski paše so sploh znani kot pravi odrtniki naroda. Vendar je le verski značaj, na kterega se je pripravljaval Mohamed Ahmed, sedanji „Mahdi“, kot dijak na višji šoli El-Aghar v Kahiri in kot puščavnik v Dongoli. In kot preroku mu je bilo mogoče, da je zbral toliko vernih sobojevnikov. Saj so morali tudi Arabija njegovi pristaši proglasiti prerokom, da je postal poljuden.

Tudi priprosto turško ljudstvo je začelo čutiti politično onemoglost svojega Kalifa v Carigradu in se ozira raje na Mahdija, posebno ker se opira na neko prerokovanje Mohamedovo, da bode koncem 13. stoletja (po našem št. 1883) nov prerok vstal ter šel skoz „vrata raja“ (Damask). Sicer Mahdi ni prišel iz Medine, niti šel skoz Damask, vendar narod veruje, da je prerok.

Najže bo, kakor hoče, možje, ki poznajo Egipt in Sudan, kot Baker paša in general Gordon, ki je več let služboval v Sudanu, trdijo, da se Mahdijevemu navalu morajo zapreti zatvornice, in če poplavi celó Egipt. Gordon trdi, če se Mahdiju prepusti Sudan, je Egipt v nevarnosti. In ruski državnik Giers se je nedavno izjavil v Švici: „Prodaja Chartuma je nemogoča in bila bi strahovit dogodek.“ In Giers kot nekdanji poslanik v Egiptu pozna ondašnje razmere.

„N. Fr. Pr.“ je imela iz Londona 4. jan. l. l. ta-le dopis: „Ne gre le za škodo Egipta, s kterega kulturo so evropske koristi v tesni zvezi in po Mahdiji v nevarnosti; v veliko večí meri gre še za gibanje, ki se hoče prijeti celega mohamedanskega sveta in nevarno pripravlja ljut boj med izlamom in zapadnimi kulturnimi narodi. Vsa Evropa je tako v nevarnosti. Francija in Španija bote imeli obilo posla, če vzbukne mozlemitska vstaja. Anglija bi imela v Indiji in Adenu, ne gledé na Egipt, s pomirjenjem svojih izlamitskih podanikov tako nalogo, ki bi morala zelo skrbeti njene državnike. Pregarjanje kristijanov v evropski in azijski Turčiji bi pa vse kulturne evropske narode prisililo, da rešijo vzhodno vprašanje, in splošna vojska je gotova. Fanatiki v Carigradu, tako se nam dozdeva, skoraj prevladujejo nad modrimi svetovalci v svetovalstvu sultanovem in v Yildiz-Kiosku se neki, kakor „Standard“ poroča, že načrti kujejo za splošno panizlamitsko vstajo.“

Ulemi so nedavno sklenili v zboru, poslati poslance iz najboljših in najomikanejših krogov na vse strani, tudi v Indijo, da pripravljajo skupno vstajo in popovedujejo sveto vojsko. Vlada sama se ne more nikakor odločiti; ne vé, na katero stran bi jo v tem važnem slučaju krenila, in za sedaj ne bo najbrž ničesar storila ter dogodke pustila, da se razvijajo.“

Sultan, se vé, je v veliki zadregi. Mahdi ga je pred vsem izlamom osramotil kot odpadnika in nevernika, Egipt, ena njegovih najlepših pokrajin, je v nevarnosti, in slednjič mu pridejo še Angleži na glavo. Ti namreč so nameravali Sudan in zgornji Egipt prepustiti Mahdiju ter za-se pridržati le spodnji Egipt kot naselbino. A kaj hoče sultan brez denarja?

Ker so pa Angleži prevzeli nekako vartstvo Egipta in jim Evropa molé pusti prosto roko, čemur se moramo čuditi, bi ti kupci zelo grešili sebi in Evropi na škodo, ko bi se pobotali z Mahdijem.

Že iz prvih desetletij tega stotetja so Nubija, Dongola, Darfur, Kordofan in Senaar združeni z Egiptom. Na prigovarjanje Angležev so se vojskovali egipčanski podkralji, da, celó Angleži sami so jim pomagali v boji proti Abesiniji. Chartum je bil dolgih 30 let središče omike, ki se je po misijonih širila v notranje dežele. Darovalo je svoje življenje mnogo za vero in omiko vnetih mož, ki so gladili pot evropski civilizaciji. Tudi do tisoč evropskih trgovskih hiš je raztresenih po Sudanu, v Chartumu do 7000 Evropejcev. In ti naj bi se prepustili divjim četam Mahdijevim na milost in nemilost! Anglija je Egipt posedla in njena skrb v prvi vrsti mora biti, da naredi mir. Ali do najnovejšega časa je igral Gladstone zelo žalostno ulogo gledé na te homatije, prav kakor nekdanji vzhodno-rimski cesarji nasproti Turkom. Še le ko je Gladstone sprevidel, da se vsled neodločnosti maje njegovo ministerstvo, začel je resneje misliti na vstajo ob gorenjem Nilu. Ni se nam sicer treba bati, da bi še kedaj turška kopita teptala naša tla, ali na dnevni red zna zopet priti večno „vzhodno vprašanje“, ki se je še vselej reševalo z jeklom in ognjem. H-t-b-r.

Govor posl. dr. Tonklja,

poročevalca državnozbornske večine gledé odstave porotnih sodnij za Dunaj in okolico.

Visoka zbornica! Tudi pri obravnavi te določbe, oziroma predloga odborove večine, se je mnogo govorilo, kar ne spada k stvari. Postavo od 23. maja 1873 imamo in ta postava ima svoje gotove pogoje v § 1.; ako se ti pogoji spolnijo, ima vlada pravico porotne sodnije začasno odstaviti. Dogodki, ki nam jih je vlada predložila, so takega značaja in so po prepričanji večine odbora in nadjam se, da tudi cele hiše, tako dokazani v poročilu v prejšnjem predlogu, da je to v vzajemnosti z drugimi razodetji nas vse prepričalo, da so tisti pogoji iz § 1. resnično nastopili. Če so pa pogoji § 1., postave od 23. maja 1873 tukaj, je dolžnost odborova, da preiskuje, če se je li visoka vlada držala kalupa, kakor ga zapoveduje postava ali ne, in se je postopalo v dotičnem okvirji ali ne.

Postava predpisuje, da za vsak tak slučaj skupno ministerstvo po zaslišanji najvišjega sodnega dvora na svojo odgovornost dotično določbo postavi. Vi-

soka vlada je tako ravnala, ter si dala od najvišjega sodnega zbora poročati; dalje je postavi s tem zadržala, da je izjemno določilo omejila na čas, kakor ga postava sama veleva, vsled čegar bo določba do 31. decem. 1884 trajala. Kakor je sedaj, ni bilo drugače mogoče, kot da se je večina odborova za to izjavila, da se določba na znanje vzame. Da so pa pogoji resnično tukaj, priznava poročilo manjšine s svojimi navedenimi dogodki, ki nikakor niso tako nedolžni, kakor so ondi naslikani. Dokaze imamo, da so se pisala žugalna pisma, katerim so krvavi dogodki sledili. Gospoda moja! to vendar ni gola nedolžnost! Dalje smo opozorili, da se je zaslislal najvišji sodni dvor, ki je to vse pripoznal po pregledu podanih mu dogodkov; še več! najvišji sodni dvor zaslislal je tudi generalprokuratorja, bivšega pravosodnega ministra Glaserja, ki je vendar brez dvoma prostomišljen človek. Nikakor toraj ni mogoče misliti, da bi bil ta mož podpiral in priporočal določbo, po kateri bi se bila reakcija vrnila.

Razmotrovanja govornikov na levičari sem pazno poslušal. Gospod poslanec baron Oppenheimer pečal se je le s prvimi izjemnimi določili, temu toraj ni treba več odgovarjati, ker je razprava že dognana. Le gledé enega vprašanja, namreč, kar se tiče zupanja do vladne izjave, bi opomnil, da je pri tej določbi že povedano, kako dolgo bode trajala, ter je to tudi postavno predpisano. Gospod predgovornik, podžupan dunajski, je trdil, da ta določba žali dunajsko prebivalstvo. To, gospoda, moram odločno zavrniti, kajti znano je, da se pri vsakem izžrebanju porotnikov nekaj njih odvrže ali odvreči zamore po državnem pravdnistvu, nekaj pa od strani zagovornistva. Porotniki se odmetavajo, ne da bi se jim vzroki naznanjali. Če bi bilo to resnično, da je dunajsko mesto žaljeno, bi se morali tudi vsi tisti porotniki žaljene čutiti, ki so pri eni ali drugi obravnavi odleteli, in vendar tega do sedaj še ni nihče trdil.

Kar se pa sploh javnega mnenja dunajskega prebivalstva tiče, ono tukaj ni nikakor merodajno, kajti tukaj zapoveduje edino le potreba. Ako se visoki vladi potrebno zdi, da odstavi porotne sodnije, mora se to zgoditi in na javno mnenje se tu ni ozirati. Resnica pa je, da se je porotnikom žugalo. Da tisto žuganje ni nobenega vpljiva imelo, in da se porotniki niso tresli pred njimi, to trdijo govorniki na levičari, dokazali pa tega niso. Če se pa porotniki res na policijo obrnejo, ji žugalna pisma kažejo, ter jo pomoči prosijo, se to zgodi le zaradi osobne varnosti in zaradi ničesar drugega.

Rekli ste, gospod baron Giovanelli ni imel prav, ko je trdil, da se Dunajčani bojé in ne želé med porotnike vrstene biti. Jaz si usojam pri tej priložnosti opomniti na ukrep mestnega odbora dunajskega mesta. Mestni odbor jako dobro pozna moč in veljavo peticij, ter se jih je obilno posluževal, kadar se mu je primerno zdelo. Sedaj se mu je predlagalo, naj napravi peticijo na državni zbor, da se omeje določila izjemnega stana, kar se pa mestnemu odboru ni primerno zdelo ter je predlog s 65 proti 21 glasovi odbil. Jaz mislim, da je to dosti jasen dokaz od najodličnejših Dunajčanov, da mestni odbor ni hotel nobene odgovornosti prevzeti gledé omejitve izjemnega stana ter jo je rajši izvrševalni oblasti prepustil. Kar se pa tiče trditve spoštovanega poslanca dr. Weebera, da se je po teh dveh izjemnih določbah nazadnjaštvo vpejalo, moram na to opozoriti, da je vlada že večkrat take določbe vpejljal.

Gospoda moja, ta določila opirajo se na postavo od 5. maja 1869 in na ono od 23. maja 1873. Obe tisti postavi ste prednici današnjima določbama, ter ste jima pot pripravljali. Tisti gospodje, ki so glasovali za obe dotični postavi, so resnično nazadnjaštvo pot pripravljali in so ustavne naprave spodkopavali, zajedno pa tudi spodkopavali ustavo in prostost. To je posledica, ki je tukaj mogoča, druge ni! Ako niste marali za nazadnjaštvo, kaj pa ste mu pot gladili? Protiviti bi se bili morali onim postavam po načelu: „Principiis obsta!“ Ako so pa enkrat tukaj, potem ima pa vlado pravico posluževati se jih, kedar jih potrebuje in to je ona tudi storila. Nečem se dalje spuščati v to zadevo ter le še enkrat povdarim, da je večina odborova prepričana in nadjam se, da tudi visoka zbornica, da je tukaj skrb, da ne bi se pri porotnih sodnijah pristranost in odvisnost šopirili in da je bilo toraj potreba porotne sodnije odstavit v obeh sodnijskih okrožjih. Predlog večine toraj visoki zbornici priporočam, da se sprejme. (Pohvala na desni. — Čez nekoliko.)

Prosim za odpuščanje, ako še nekaj omenim. Gospod poslanec dr. Weeber se je izrazil rekoč (bere): „Njih ekscelencija gospod minister in vodja pravosodnega ministerstva izrazil se je sicer v odobru, da bode to določbo le za tiste prestopke porabil, ki so v zvezi sè socijalističnimi nakanami in prekuci.“

Jaz nisem bil le član odborov, temveč tudi zapisnikar ondi ter sem skrbno pazil na obravnave. Odločno moram priznati, da jaz take izjave nisem slišal in da je gospod vodja pravosodnega ministerstva že zaradi tega ni zamogel oddati, ker si je v nasprotju z določbo. Pač pa je se čitalo iz predloga to-le (bere): „Vladi se je zdelo potrebno, delavnost porotnih sodnij v okrajih, ki so v največji nevarnosti, odstavit in to toliko, kadar se gre za prestopke, o katerih se sme trditi, da bi jih bili pristaši te stranke v doseg svojih namenov morda večinili“, s čemur smo teroriste menili. Ta izjava se je oddala, in mogoče, da jo je gospod poslanec zamenil z izrekom gospoda vodje pravosodnega ministerstva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. febr.

Notranje dežele.

Izjemna določila prišla bodo pred poslednji sodni stol — pred gosposko zbornico. Kakor se čuje, se jim tudi v gosposki zbornici levica protiviti meni in ondi je levica ravno Schmerlingova stranka. Čuden bo prizor, ako se res vsa levica s Schmerlingom na čelu proti izjemnim določbam dvigne; ker je Schmerling kot predsednik najvišjega sodnega zbora za nje glasoval in Schmerling kot dosmrtni ud gosposke zbornice bi se pa proti njim obrnil, toraj Schmerling proti Schmerlingu. Res čuden prizor! Gotovo bode nekaj levičarjev tudi ondi proti glasovalo, vendar se je pa nadjati, da bo število onih, ki jo bodo med glasovanjem popihali, toliko zdatno, da se ne bo nobenega prevrata bati.

Kakor se iz Dunaja čuje, se bode **postava o duhovniški plači** še letos vravnala, vsaj večina državnega zbora že na to deluje, da se tudi tukaj zboljša stan marsikterega duhovnika, ki svojemu stanu in svojim študijam popolnoma neprimerno plačo dobiva, zraven pa za življenje v dandanašnjih okolišinah nezadostno.

Odbor za kongruo imel je 20. t. m. sejo v državnem zboru. Pri tej priložnosti je minister Konrad večkrat poprijel za besedo stališče vlade označevajoč. Minister je rekel, da predlog odborov vladni predlog za cel milijon goldinarjev presega in da je vlada pri volji, oslabeledim duhovnikom na leto dajati podpore nekaj več kot 300.000 gold., kar se bo pri sedanjem denarnem stanu v državi tudi lahko dalo. Take podpore pa, pravi minister Konrad, kakor jo odbor priporoča, država ne mora dajati, če bi se ob enem tudi dohodki ne povišali. Še enkrat priporoča vladne predloge, kajti na te se sme zanesiti, da se bodo izvestno sprejele. Konečno je še omenil na neko dotično vprašanje, da se res peča z mislijo o vpeljavi katastra za preskrbnino, po katerem bo vravnal dohodke oslabeledim duhovnikov in ob enem odmeril svoto, ki se bo vsakemu v podporo dajala. Za izpeljavo te misli pa potrebuje postavnega načrta, kataster sam pa misli na podlagi dotične določbe ustanoviti. Nova postava o kongruo stopi 1. januarija 1885 v veljavo.

Železnični opravilni uradi, ki se bodo ob priliki decentralizacije po nekterih mestih ustanovili, dobili bodo samoupravno oblast, kolikor se je sploh kakemu uradu dati zamore, da ne trpi skupnost škode, posebno kar se tiče enojnega ravnateljstva, katero je pa pri železnici več kakor kjer koli drugod potrebno.

Hrvaška bo na **ogerski deželni razstavi** uradno zastopana in zaradi tega ban grof Khuen noče odpovedi predsednika deželne komisije grofa Jos. Draškoviča sprejeti. Po Slovoniji nabirajo razstavljavcev.

Na **Ogerskem** živi gospod, ki se za Ivanko piše. Ta Ivanko je spisal in izdal brošurico, v kateri preveliko važnost in potrebo osnove črne vojske za Ogersko povdarja. Črna vojska naj bi se nabirala iz mož, ki imajo še zdrave ude in niso še 60. leta prestopili, ter naj bi povsod ondi vojaški posel opravljala, kjer bi stalne vojske ali pa honveda primanjkovalo. Ako bi vsi možje v črno vojsko pristopili, bi Ogerska za 2.616.000 mož vojakov več imela. Ivanko pa ne zahteva toliko, temveč je zadovoljen, ako bi se jih le nekako 450.000 nabralo, kateri naj bi se v treh naborih dobili. Tudi konjica bi v črni vojski po Ivankinih mislih ne bila ravno od več, ter naj bi se že v mirnih časih konji za njo zapisavali. Madjari, prav imate; kaj bi vas pač narodno-gospodarske zadeve brigale, ki vašega kmeta tarejo, le da imate mnogo lastnega vojaka, bote pa srečni kakor Koludroveci v Indiji Komandiji. Kaj vas briga, od kod se bo denar dobil, kaj vas briga, kako bi se zavrnil državni polom, ki vam že na vrata

trka, kaj vam je mari, kako bi se davki znižali, kateri narod hudo davijo. To vse skupaj ni nič, samo da imate zadosti vojske, vse drugo, menite, vam bo privrženo? Ali kali?

Vnanje države.

„Pungolo“, liberalen list, ki v Milanu izhaja, piše o **rimski propagandi** in o sklepu, da misli ona svoje premoženje kje v inostranstvu naložiti, ter pravi, „da bi bil to za Rim vdarec, ki si ga sedaj še predstavljati ne moremo, če tudi morda bo marsikdo malomarno z glavo zmajeval. Ne more se od vsakega zahtevati, da bi vedel, da je ravno kolegij propagande središče, orodje in zavetje temeljitih in gotovih strok človeške znanosti in zavod, ki edini zastopa vesoljno kulturo. Propaganda je izvor luči, ktera na vse kraje svoje svitile žarke vsipa, in ako bi tiste pogasili, bi se hudodelstva nad civilizacijo vdeležili. Mnogim pa je znano, da je propaganda sredstvo, s pomočjo kterega Rim na ves svet vpliva. Ako bi le za jeden trenutek zatrli vso politično strast in bi se nam ne bilo bati, da nas za klerikalce razglase, bi pač lahko dokazali, da si je propaganda v teku stoletij splošno priznanje in občudovanje pridobila, in da bi liberalni Rim ne mogel bolj pravega zadeti, kakor če bi se potrudil, propagando sebi ohraniti.“

Imenovanje kneza **Orlova** na nemški cesarski dvor v Berlinu ruske politike ne bo čisto nič spremenilo ne v oziru na Francosko, še manj pa gledé Nemške ali pa Avstrije. Bismark je neki sam želel Orlovega poleg sebe imeti, ker je menda tudi tako energičen, odkrit in podvzeten mož, kakor Bismark sam, in Rusija je tej želji vstregla, kajti ona si prizadeva, da bi vsem državam dokazala, da ji je na njihovem prijateljstvu ležeče in da se Rusija tudi žrtev ne boji, ako ji kaže novo prijateljstvo skleniti, ali pa že sklenjeno okrepčati. Da ima Rusija mnogo in dobrih prijateljev, zdi se ji iz tega vzroka potrebno, ker ji je na ohranjenju notranjega miru vse ležeče, kterega si toraj tudi za vsako ceno in če le drugače, s prijateljsko pomočjo ohraniti hoče. Tudi razmere med Poljci in Rusi so se že nekoliko zboljšale, če tudi bi bilo v tem oziru še mnogo želeti. Prestopi ene narodnosti k drugi se posebno na Poljskem mnogokrat prigode. Tako na primer se je že marsikak ruski mladenec na ljubo svoji izvoljeni nevesti, zali Poljakinji, popoljakil, oba sta pa z naraščaja zveste državljane izredila. In Poljaki sami priznavajo, da se več ne boje pomešanja z Rusi, kar jim je bilo še pred nekaj leti kakor trn v peti, ter so ga tudi popolnoma osodi in naključju prepustili. Gledé slovanske vzajemnosti bi bilo pač želeti, da bi se ta dva naroda skoraj sprijaznila, ki sta se že toliko let smrtno sovražila.

Na **Angleškem** se je veter popolnoma zasukal. Gladstone zopet trdneje na svojem ministerskem stolu sedi, kakor se je prej kdaj na njem počutil in nezaupnica v zbornici poslancev spremenila se je po malomarnosti konservativcev kar čez noč v zaupnico. Kar je Gladstone Angležem v Egiptu smole pripravil, je znano in zaradi tega in zaradi neresenih agrarnih postav na Irskem so se ga Angleži že naveličali. Kaj bi bilo pa Salisburyjevo in Northcotejevo ministerstvo napravilo, je pa popolnoma neznano. Toliko pa vendar le sodijo, da bi se bilo brž ko ne na vso sopo vojni sreči v naročje vrglo in po svetu svoje sreče iskalo, postavodajalstvo doma bi bilo pa zaostalo. Sicer je pa vse eno, ali so postavali pa jih ni, ako imajo tako malo uspeha, kakor ravno na Angleškem. Kaj pomaga Irsem njihova agrarna postava, ako se pa Angleži toliko za njo brigajo, kakor za lanski sneg!

IZ **Carigrada** se poroča, da bo Rusija ondi svojega poslanika spremenila. Dosedanji poslanik Nelidov je prenehak in mnogim zadevam vsled tega ni kos, ki bi jih Rusija rada že rešene videla. Zaradi tega pojde tje doli na Bospor bivši poslanik v Teheranu, glavnem mestu Perzije, g. Zinoviev, kateri je neki silno energičen in strog in bo ruske interese v Carigradu bolj odločno zastopal, kar je pri turški poznani malomarnosti tudi želeti.

Zbornica zastopnikov severoamerikanskih združenih držav je poslala pismo Bismarku, v katerem izrazi svoje obžalovanje zaradi Laskerjeve smrti in prosi, naj bi urad zunanjih zadev to obžalovanje naznanil državnemu zboru. Knez Bismark je pa odgovoril, da tega ne more storiti, kar mu je vrlo žal, kajti politična načela, ki jih je Lasker zastopal, so bila njegovim ravno nasprotna in samega sebe pa vendar ne more toliko smešiti, da bi svoje nazore zatajal in Laskerjevo pripoznaval. Tudi bi moral za to dovoljenje cesarja Viljema imeti, ako bi hotel dotično pisanje državnemu zboru naznaniti in tudi tu se ni nadjati, da bi cesar privolil, kajti tudi on se ni z Laskerjevo politiko vjemal. Sicer pa Lasker sploh ni bil toliko imeniten in zaslužen poslanec in zastopnik naroda, da bi se mu morala taka čast skazati. Iz vsega je razvidno, da Bismark vedno mož iz železa ostane, ki se za las od svojih nazorov ne premakne.

Kediva **Tevfik pašo** je Gordonovo proglašanje in potrdilo trgovine sè sužnjimi v Sudanu tako osupnilo, da je Gordonu svoje začudenje telegrafično naznanil in ga ob enem zagotovil, da bo Egipt v zvezi z Angleško vse poskusil, da dovoljeno kupčijo zatara. To ni ravno pohvalno spričevala za modrega Gordona, ako mu Tevfik tako pove.

Razglas Gordonov zadeva jo kupčijo s sužnjimi se glasi: Želim vam srečo in mir spet dati. Vem, da je zatiranje barantije s sužnjimi, ki je bila po pogodbi z največimi kaznimi prepovedana, vašo nevoljo obudilo. Zato sem vkrenil, da bode kupčija s sužnjimi spet dovoljena. Jaz sem dal to naredbo javno oklicati in naznaniti. Kdor koli tedaj ima posla, ga sme za svoje posestvo imeti in — prodati. Gordon je tedaj dovolil kupčijo s sužnjimi na podlagi obstoječe pogodbe, vsled ktere se ima ta ostudna trgovina v Sudanu še le leta 1889 popolnoma zatreti. Ko se je po Angleškem raznesla novica o potrditvi te kupčije, je bil narod toliko razsreden, da bi bili Gladstona najrajši takoj zapodili v deveto deželo. Še le ko se je stvar razmotala, polegel se je vihar. Toraj še pet dobrih let se bo z zamorci delalo, kakor s črno živino, preden bodo tudi oni dobrot človečanstva deležni postali. Opomnimo le še, da je sicer splošno govorenje, da bode nesramna kupčija le do konec leta 1888 dovoljena, ali v razglasu Gordonovem, ktere ga časopisi kot pravega proglašajo, ne najdemo nobene letnice. — Anglež res drugega ni, kakor požrešen barantač in kramar, kamor ga koli deneš. Tú bi druge velesile menda saj imele tudi svojo besedo; če le kje, tak bi bila tú opravičena. Se li bode pa zgodilo?

Iz Afrike najnovejša poročila pripovedujejo, da se Tokkar ni zaradi pomanjkanja živeža, temveč zaradi vpornosti egipčanskih vojakov proti svojim častnikom podal vstašem. Egipčanski vojaki, ki so bili v Chartumu, so se že v Kairo podali.

Turški sultan bo oporekal proti priznanju Mahdija za sultana v Kordofanu, ker se čuti razžaljenega, da se mu tak ropar, kakor je Mahdi, na toliko častno mesto povzdigne, kakor ga sam zavzema. — Tu ima sultan gotovo prav; če mu bo kaj pomagalo, je drugo prašanje.

Izvirni dopisi.

Iz kamniškega okraja, 20. febr. Živo nam popisuje nek rodoljub v celovškem „Kresu“ žalostne nasledke alkoholnih pijač, in svetuje sredstva, kako bi se na cerkveni podlagi napravila bratovščina zmernosti, katero področje, se ume, bi mogla vzeti na rame naša častita duhovščina, da bi delo ne bilo brez vspeha, smem smelo trditi, ker delo bi podpirala človekoljunska inteligenca in naše bogaboječe ljudstvo, krčmarji in dotični barantači bi pač močno nasprotovali, pa tega se ni bati; saj ima vsaka dobra stvar na svetu mnogo sovražnikov. Tudi Slovaki na Ogerskem so imeli enako bratovščino „zmernosti“, ktera je brojila 20.000 udov, pa judovski barantači so jo pri ondotni ogerski vladi obdolžili „panslavizma“, kar se pa Ogrji najbolj bojé, zato so jo pred nekimi leti razpustili, pravi imenovani pisatelj v „Kresu“.

Naj po razmerah naše okolice navedem nekaj pravil, drugi naj druge naznanijo, potem se bode že dalo kaj določenega sestaviti.

Društvo naj bi se oživilo na cerkveni podlagi; sv. oče papež naj bi se prosil, da bi društvu odpuške podarili; za patrona naj bi si društvo izvolilo sv. Janeza evangelista. Sedež društva naj bi bil v Ljubljani za vse slovenske kronovine; molitve društvenikov naj bi bile za spreobrnjenje brezumnih alkoholcev; vsak društvenik naj bi se zavezal, da bo v treznosti in zmernosti živel; da, ako so starši, otrok ne bodo vadili na alkoholne pijače; pri vsaki fari naj bi bila le najmanj dvakrat v letu cerkvena slovesnost za ude bratovščine s primernim cerkvenim govorom domačega župnika; društveniki naj ne bi imeli nobenih stroškov, ktere naj bi prevzeli človekoljubi; pri vstopu naj bi se vsakemu društveniku dala v roke tiskana pravila in kratek poduk o škodljivosti alkoholnih pijač. Tako Bog blagoslovi naše početje, in romaj bratovščina zmernosti sv. Janeza po vseh Slovenskih kronovinah!

Iz Novomesta, 23. februarija. (Shod volilcev.) Deželni poslanec prof. Šuklje povabil je novomeške volilce k volilnemu shodu, da bi jim poročal o svojem delovanju v deželnem zboru. Shod se je sklical na četrtek ob 6. uri v mestno dvorano. Navzlic neugodnemu času zbralo se je vendar nad 40 volilcev, skoraj samih meščanov. Predsednikom bil je proglašen obče priljubljeni novi župan, gosp. dr. Poznik, zapisnikarstvo je prevzel gosp. profesor Nachtigall. Po kratkem pozdravu predsednikovem prične deželni poslanec svoje poročilo; v obširnem govoru razklada volilec svoje postopanje in svoje nazore ter povdarja, da bode on kot naroden zastopnik vedno odlečno se protivil vsaki vladi, ki bi hotela teptati narodne pravice slovenskega naroda, da pa po njegovem mnenju slovenski po-

slanci dosedaj nimajo vzroka protiviti se sedanjemu ministerstvu.

Končaje svoj govor naglašja prof. Šuklje, da nikdar ne bode odstopil niti za pičico ne od narodnega programa, ali uverjen je, da se bode narodni program preje dal uresničiti po zmernem postopanju deželnozbornske večine, nego po nejasnem radikalizmu nekterih.

Govor je bil sprejet z živahno pohvalo. Gg. volilca Kastelic in Dular sta interpelovala deželnega poslanca o gospodarskih zadevah in potem se jednoglasno sprejme zaupnica novomeškemu zastopniku in narodni večini kranjskega deželnega zbora.

Iz Braslovč, 21. februarija. „Slovenski Narod“ (štev. 34.) ima dopis „od Savinje“ 8. februarija, ki načelniku okrajnega zastopa vranjskega očita, da on z nekterimi v okrajnem zastopu sedečimi narodnjaki zavetje daje čisto nemškemu, slovenščine popolnoma nezmožnemu uradniku samo zato, ker je v rodbinski zvezi z gospodom, pred katerim se vklanajo proti lastnemu prepričanju pseudonarodnjaki.

Tako očitaje je neresnično, ter ga zavračamo z naslednjim:

1. Razprave v odborovih, kakor tudi v plenarnih sejah okrajnega zastopa so se vršile vsled sklepa l. 1880 v slovenskem jeziku; nemščina se je rabila le toliko, kolikor je bilo treba stvari raztolmačiti neslovenskim udom. Zapisniki so vsi v prvi vrsti slovensko in potem še le nemško pisani.

2. Načelnik nima oblasti službenim organom službe niti dajati niti jemati; to pravico ima in izvršuje okrajni zastop v plenarni seji zbran.

3. Sedanji gospod načelnik je nastopil svoje mesto meseca decembra 1883. Od tiste dôle je sklical dvakrat odborovo, in jedenkrat plenarno sejo; a v nobeni teh sej se ni stavil ne pismen, ne ustmen predlog tikajoč se razpisa tajniške službe.

4. Pismeni dotični predlog, od nekterih gg. okrajnih zastopnikov podpisan, je od 20. decembra 1883; a gospodu načelniku privatno izročen je bil stoprav v drugi polovici januarija 1884, in ni tako nujen, ker se, kakor pod (1.) omenjeno, v okrajnem zastopu uraduje slovenski.

5. Kako bi bil gospod načelnik ovi predlog „zvoljno prejel“, kakor se mu očita? Ga li ni sprejel, dasi mu je bil privatno, ne v seji, kakor bi se dostojalo, izročen?

6. Kako da bi gospod načelnik „protivil se opravičenim zahtevam gg. okrajnih zastopnikov“, in kako bi „kljuboval nehoteč razpisati redne plenarne skupščine, ki bi imela biti že v teku preteklega meseca“, nihče ne bode razumel, če pomisli, da opravično leto okrajnega zastopa traja od polovice septembra 1883 do polovice septembra 1884, — in tekom prve tretjine leta, končujejo se s 15. januarijem t. l., je bila prva plenarna seja, — da bo druga tretjina stoprav 15. maja potekla, in da dosehdob nikakor še ni zakasnjen obrok za razpis druge glavne skupščine? Sicer pa ima načelnik prostost, sklicati plenarne seje v letu, kadar mu sodi.

7. Torej morajo biti besede dopisnikove: „našli se bodo možje, ki bodo imeli pogum, tudi proti volji g. načelnika zagovarjati pravice slovenskega ljudstva“ še manje razumljive. Ni li tudi g. načelnik v vrsti onih mož, ki zagovarjajo pravice slovenskega ljudstva? Ni li tudi on za dejansko ravnopravnost njegovo vnet? Vam mar niso znane žrtve, s kterimi on podpira vsako narodno podjetje? Kako ste vendar mogli to tako hitro pozabiti? Kaj pak — liberalni možje imajo navadno kratek spomin.

8. Kako celo neopravičeno je očitaje, da g. načelnik daje zavetje omenjenemu uradniku „samo zato, ker je v rodbinski zvezi z gospodom, pred katerim se — sodeč po neomahljivi vdanosti nekterih pseudonarodnjakov — vklanajo brezpogojno tisti, ki proti lastnemu prepričanju in proti volji večine okrajnih zastopnikov zagovarjajo našemu narodnemu programu protivna in pogubonosna načela“, — lahko vsakdo razvidi, komur je znano, kako neustrašeno se je g. načelnik vsikdar stavil tudi visokim gospodom nasproti, ne oziraje se na njih zamero, kadar je šlo za gmotni blagor, ali za narodnost slovenskega kmeta; niso li temu gg. okrajni zastopniki sami najboljši svedoki?

Sicer pa čestitamo dopisniku „Slov. Naroda“, on je svoj namen dosegel. G. načelnik razžaljivega natoleevanja, češ, on razvitju narodne stvari pot zastavlja, ne bo prenašal; temveč takoj „narodnjakom“

slučaj ponudil, dobiti si načelnika, kakoršnega bi radi. Zgodilo se je to, le popolno v drugem pomenu, kakor ga je lažnjivi dopisovalec nameraval.

V tem hipu mi dohaja vest, da je ovi tajnik okrajnega zastopa, ki je bil nehote povod tej borbi, včeraj nagloma umrl.

Iz Biljane, 22. feb. Na straži gor in dol koraka graničar, ne vidi nič, ne sliši nič, ko bil bi mrtva stvar. Kaj ne? gotovo je bil in gotovo je tak graničar pomilovanja vreden. Prašanje: ali so tudi Slovenci v Brdih taki graničarji, ki bi nič ne videli, ki bi nič ne slišali, karkoli se blizo njih godi? Niso taki in Bog varuj, ako bi tudi taki bili; kajti, ako bi oni tako mrtvi graničarji bili, potem bi se razširil tudi hitro laški element čez vsa Brda in z laškim elementom bi se razbobnal tudi kvirinalski duh in sopuh. Toda temu strupenemu sopuhu, temu zvičajnemu duhu je treba v bran postaviti odbojno in udarno zvezo in ta odbojna in udarna zveza mora biti slovenski narod v Brdih, čegar dolžnost je, narodnost širiti in vtrjevati na domačih tleh. In da bi to sveto nalogo „Briči“ toliko lože dosegli, vstanovili so v Brdih „Slovenski jez“, t. j.: kat.-pol. društvo s sedežem v Biljani. To društvo, mora se reči, vspešno deluje in upamo, da bode še vspešneje delovalo, samo, ako popustijo še nekteri svojo mlačnost, pa tudi morda nagnjenost svojo do furlanske krvi, do furlanskega jezika. Po slovenski govorimo, zato, ker smo Slovenci! Ena mati nas dočila, ena mati nas redi in ta je slovenska matuška. No! da je briski graničar živ, videlo se je v Biljani dne 17. febr., ko se je praznovala narodna veselica. Skoro iz celih Brd so prišli Briči počastit narodno besedo. Velika je sicer dvorana in prostorna, ktero je blagovolila gospa Vendarmin na razpolago za tisti dan društvu odstopiti — hvala dobri gospej, a bila je skoro polna. Lepo se je obnesel v. č. g. predsednik And. Žnidarčič s svojim govorom, zadevajočim premišljevanje zmage § XIX. nad nemškim državnim jezikom. Kakor peveci in pevke, kakor igralci in igralka, tako tudi deklamatorji dve — vse se je vršilo v zadovoljnost vseh poslušalcev. Tudi gošči iz Kojškega so svirali pohvalno narodne svoje komade. Vsak navzoč je izrazil misel, rekoč: Za kaj tacega rad dam ne le 20 kr., temveč še kaj več. Tudi se ni slišalo drugega vprašanja, kakor to: Kdaj bomo še kaj tacega videli in slišali? Znamenje, da je briski narod za narodnost vnet, sposoben tudi za dramatične igre. Tudi po besedi se je vršilo vse v najprijaznišem redu in duhu, v pravem duhu slovenskem in bratovskem. Proti koncu se je slišal le en glas, rekoč: Zastopniki „Slov. jez“, napravite nam prej ko prej zopet tako besedo!

Na svidanje torej slovenskaja matuška!

Na svidanje torej slovenski tud batuška!

Iz Zagreba, 18. febr. (Železnični uradniki in volitve.) Pušica, ki so jo Madjari ob svojem času v Hrvate spustili, se je obrnila proti Madjarom samim, na kar še tedaj mislili niso. Tukajšnja volilna komisija je pregledovala zapisnike volilcev za bodoče volitve v deželni zbor. Pri tej priliki je zbrisala 54 železničnih uradnikov iz volilnega zapisnika, ker nimajo v nobeni hrvaško-slavonski občini domovinske pravice, če tudi so pri državni železnici v službi. Uradniki so se pritožili opirajoč se na postavo, da vsak državni uradnik domovinsko pravico že s svojim imenovanjem zadobi, toraj se tudi njim volilna pravica spodobi. Volilna ali prizivna komisija je pa rekla, da uradniki državne železnice niso državni uradniki, kajti, ko je Hrvaška leta 1878 pod banom Mažuraničem na podlagi pogodbe od trgovinskega ministra zahtevala, naj se po železničnih uradih hrvaški ne pa madjarski uraduje, je minister odgovoril, da so državne železnice le državno privatno podjetje in uradniki ondi nastavljeni privatni uradniki, kteri niso na nobeno pogodbo gledé uradovanja vezani in se jih ne more siliti, da bi morali hrvaško uradovati. Ko se je stvar v hrvaškem deželnem zboru pretresovala, se je Hrvatom ravno to povedalo in ti se od tedaj tega načela držé, po kterem so letos za volitve tudi po vsi pravici izbacili 54 madjarskih železničnih uradnikov, ki nimajo vsled zgoraj navedenega domovinske pravice. Izobčenci so se pritožili na sedmoraško oblast in radovedni smo na odlok. Ako so državni uradniki, morajo tudi hrvaški uradovati in ne madjarski, če pa niso, pa volilne pravice nimajo.

Domače novice.

(Novi superior tukajšnjih oo. Lazaristov) in bolnišnični kurat postal je vis. čast. o. Ignacij Böhm.

(Mestna dekliska šola pri sv. Jakobu) je od sobote zaprta za nekaj dni, ker je v redutskem poslopi nekdo zbolel za nalezljivo boleznijo. Zavoljo tega še tudi prvo šolsko polletje ni končano in učenke niso dobile še šolskih spričeval.

(Med prosilci za nemško mestno šolo v Ljubljani), katerih je, kakor smo zadnjič poročali, celih 114, nahajajo se, kakor se nam pripoveduje, tudi taki, ki nemški skoro ne znajo. Tako se nam je pravilo, da je to podpisal ali marveč dal podpisati nek služabnik, ki zna le par besedic nemški, žena njegova pa prav nič. Za nabiralce podpisov pa je bil neki posebno dober in povoljen in to zato, ker ima sedem otrok, kar nekaj izda. Deželni šolski svet bo take podpise gotovo dobro preresetal.

(Kranjsko ribiško društvo) ima svoj letošnji občni zbor v petek 29. t. m. ob 8. uri zvečer v I. nadstropji gostilnice pri „Slonu“. Povabljeni so udje.

(Na duhu bolehaljčih in pešajočih) je tudi v Ljubljani čedalje večje število, tako da je jelo na Studencu zmanjkovati prostora za nje. Zato so oddali deset neozdravljivih na duhu bolnih v hiralnico, pa jih bodo oddali še dvajset, prostori za nje se že pripravljajo. Kaj je vzrok, da toliko ljudi peša in oboli na duhu, se lahko misli, trditi se pa ne dá. Ali ne morda tudi nesrečno žganje? Do zdaj je bilo takih bolnikov več iz mest, zdaj so pa jeli prihajati čedalje bolj pogosto tudi iz kmetov.

(V komisijo za izdelanje dolenske železnice) so bili v zadnji tajni seji mestnega odbora ljubljanskega izvoljeni: župan gosp. P. Grasselli, podžupan gosp. Fortuna in odbornik inženir gosp. Fr. Žužek. To kaže, da gibanje za dolensko železnico ni še ugasnilo, ampak se jelo vendar-le zopet oživljati, kar je zadnji deželni zbor sklenil dotično resolucijo. Da bi komisija le kmalu dovršila svoje delo in da bi njeni nasveti tudi na dotičnem višem mestu kmalu prodrli!

(Kupčijskega plesa čisti dohodek) za glavnico vpokojninske zaloge znaša 727 gold., kar je jako lepa svota.

(Popravek.) V „Slovcu“ štev. 44 v dopisu „iz Sore“ (med raznimi stvarmi) je v imenu pomota. Kleparsko in pasarsko delo je prevzel Jakob Belec ne Janez.

Razne reči.

— V Celovcu je umrl 23. t. m. vitez Leopold Gröller, nadčastnik v 93. l. starosti. Njegova brata sta bila Karol, ki je umrl v Graciu star 92 let in Franc, ki je umrl lansko leto v Celovcu v 94. letu starosti. Najmlajši jim je toraj nasledoval letos 93 let star. Vsi trije so bili vojaki, ter imeli križce zaslug (Kronenkreuz) še iz nekdanje francoske vojske. — V resnici čuden primerljaj, ki se ne bo več kmalu v kaki rodovini nahajal.

— Cesarjevič Rudolf in Štefanija podala se bosta v sredi meseca marca v zlato Prago, kjer bota več časa ostala.

— Praški duhovni se bodo, kakor „Čech“ poročla, tekem tega meseca zbrali k tako zvani pastoralni konferenci, kjer se hočeje posvetovati o najvažnejših zadevah. Obravnavali bodo I. vprašanje: kako bi se kip Matere božje na staromestnem nabrežju kolikor mogoče hitro in okusno popravil. (Na staromestnem nabrežju v Pragi je kip, kterega so postavili v spomin zmage, ki jo je pribojevalo katoličanstvo nad Husiti. Kip je torej star nad 200 let. Ker se pa sedanji omikanci češki vedno bolj nagibajo k nazorom Husovim in namesto Krista časté vedno bolj krivoverca Husa in Žižko, zato jim je tudi Marija na poti, posebno pa njen kip, ki jih molčé spominja na to, kako so bili njihovi predniki premagani. Ker ima tudi mestni zbor praški dokaj taceh modernih Husitov v svoji sredi, je bilo sklenjeno kip odpraviti. No, zdaj se je pa zbor premislil in bodo kip z milodari popravili.) Druga točka te konference je nasvêt, da bi župniki in kaplani skupno živeli in kako bi se to v njihov prospel doseglo. Tretjič se bodo pogovorili za stran časopisa „Čech-a“ in se posvetovali, kako bi bilo mogoče ta prekristen konservativen list še bolj razširiti in do zaželjene stopinje povzdigniti. Kolikor hujsji so napadi na versko prepričanje in duhovnike, toliko bolj se le-ti zavedajo svojih dolžnosti. Ko so mirovali Mlado-čehi, mirovali so tudi Staro-čehi; ko so pa „Narodny listy“ z nova začeli napadovati katoličanstvo in na vse mogoče načine grditi blage duhovnike in so še bogoslovce jeli podpihovati zoper

prevz. nadškofa in kardinala, ni kazalo duhovnom družega, kakor odbijati napade. Torej kdo je začel boj? Mladi gotovo ne, ki nočejo nikdar vzrok biti, ampak stari! Duhovniki, posnemajte svoje praške tovariše v gorečnosti za vse sveto in blago! Dovedeva se nam, da lahko nastanejo pri nas Slovencih v malem take razmere, kakor so pri Čehih v večem. Tega nas Bog obvaruj!

— Grozno hudodelstvo poročla se iz Sibinja na Erdeljskem. 21. t. m. začela je ob 9. uri, zjutraj ali zvečer, ni povedano, hiša vpokoje-nega polkovnega zdravnika Friedwangerja goret. Gasilci so takoj pritisnili ter zaprta vrata razbili. V hiši dobili so Friedwangerja, njegovo ženo, otroka in dekle zaklano na tleh. Stanovanje je oropano. Zlodeji so hišo po doprinešenem hudodelstvu zažgali in pobegnili, nihče ne ve kam.

— Iz Bone se poročla, da se ondi gora Dšebel Naiba polagoma pa gotovo pogreznje. Gora je nekako 800 metrov visoka in osamljena. Okoli nje nastale so zdatne votline. Šicer se je v bonaški okolici nekdaž že nekaj tacega prigodilo; nastopilo je namreč še le v poznejših časih jezero, ki je več ko 12.000 hektarjev veliko, in kterega za časa Rimljanov še ni bilo. Tudi sv. Avguštin, ki vso bonaško okolico opisuje, ga nič ne omenja. Globoko ni več kakor poltretji meter, ter so mu na dnu ostanke rimskih stavb zasledili. Sodijo, da bi bilo jezero menda kmalo med 500- in 800letjem nastalo.

— V Ameriki je bil v južnih državah tako huđ vihar, kakor se iz Novega Jorka poročla, da je mnogo mest podrl. Raszipajoče zidovje pobilo je mnogo ljudi, veliko pa jih je tudi vihar ob tla pometal in pobil. Grdo razmesarjena trupla moških, žensk in otrok ležala so po planem in po podrtijah. Število ponesrečenih ljudi znaša okolo 400 in razsutih hiš pa več kakor 5000. Škoda je velika in se na milijon dolarjev ceni.

Poslano.

Po naključji mi je prišla v roke 21. štev. I. I. humorističnega lista „Škrata“, ki prinaša med drugim tudi sostavek: „Kapljica častitega patra Gauchera“ po Daudetu. Ko preberem ta sramotilni pamflet, prašal sem se nehoté, ali izdaja „Škrata“ kak judovsk konsoreij in ali so bralci „Škratovi“ vsi inoverci? Kdo si pač more misliti, da bi moglo kaj tacega, kakor je omenjena „kapljica“, priti izpod peresa moža, ki ima v sebi le še iskro verskega prepričanja! Kdo bi si le upal reči, da je ta zlobni napad na samostane pisan katoliškemu slovenskemu narodu! (Onim, ki ne beró „Škrata“ bodi povedano, da se v „kapljici“ smešijo in zasmehujejo redovniške osebe in cerkvene vstanove, da, pisatelj smeši še celó katoliško dogmo o odpustkih.) To je sramota za „Škrata“, sramota za vse slovensko slovstvo, ki rodi take spake. Daleč boš prišel ubogi slovenski narod, ako ti bodo tvoji „prijatelji“ (?) podajali tako duševno hrano.

Da pa kdo ne reče, da je to le mnenje ozkosrčnega „Slovenčevega“ braleca, povem, da o omenjenem spisu tudi dunajska policija drugače ne sodi. Ko je 17. t. m. nemško-avstrijsko bralno društvo imelo svojo sejo in je dvorni igralec K. Meixner hotel brati Dautovo „Kapljico častitega patra Gauchera“, prepovedovala mu je to policija. Torej take stvari prinaša „Škrat“ našemu katoliškemu ljudstvu, ktere prepoveduje policija na Dunaji, ki slovi po svoji verski širokovestnosti. Povem naj še, kaj meni „Vaterland“ o Daudetovi humoreski. Ko naznanja, da je policija prepovedala omenjeni spis, pravi, da ne more noben pošten človek brati Daudetovih humoresk, da ne bi zarudel. Zdaj veste Slovenci, kako snov prinaša „Škrat“.

Nekdo v imenu več družih, kteri želijo, da bi se mila slovenščina ne oskrunjala po prestavah enacih sramotivnih proizvodov.

Umrli so:

21. febr. Jožef Milone, železniški uradnik, 25 let, Gradaške ulice št. 22, jetika. — Franca Knavs, stavbenega vodja hči, 11 ur, Gradaške ulice št. 22, oslabljenje. — Marijana Keber, delavka, 31 let, Žitni trg št. 1, jetika.

22. febr. Antonija Piringer, uradnikova vdova, 72 let, Dolge ulice št. 3, akutni pljučni edem.

V bolnišnici:

20. febr. Janez Novak, dninar, 63 let, Pneumonia sinistra.
21. febr. Anton Gale, dninar, 36 let, Pyaemia. — Ferdinand Leib, dninar, 59 let, Pneumonia dextra. — Marija Kovač, gostija, 70 let, Marasmus senilis.

Tujci.

22. februvarija.

Pri Slonu: Adolf Muther, kupec, iz Berolina. — Karl Rother, kupec, iz Frankobroda. — Oton Wendel, kupec, iz

Suhla. — C. J. Koestler, kupec, iz Tečina. — Metzger, Carmine in Grohmann, kupei, z Dunaja. — S. Delpiero, kupec, iz Trsta. — Jaschi, kupec, iz Pulja. — Schauta, s soprogo, iz Hammerstiela. — Prasehnikar, posestnik, iz Kamnika. — Janez Murnik, iz Kamnika. — Viljem Kunšič, grajščak, iz Semiča. — Ana Domladič, s hčerjo, iz Il. Bistrice.

Pri *Maličih*: Marija Bachel, c. k. vradnikova hči, iz Aténe. — Vitez pl. Langer, grajščak, z Dunaja. — Petritsch, Troplonitz, Brandl, in Richter, kupei, z Dunaja. — Ignacij Rosinger, kupec, iz Trsta. — Andr. Hollpacher, kup. potovalec, iz Grada. — M. Kober, pivovar, iz Güssa. — Urbančič, grajščak, z Dvora.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 40 kr., — domača 8 gl. 40 kr. — Rž 5 gl. 75 kr. — Ječmen 4 gl. 75 kr. — Ajda 5 gl. 75 kr. — Proso 5 gl. 60 kr. — Turšica 5 gl. 75 kr. — Oves 2 gl. 95 kr.

Dunajska borza.

23. februvarija.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 65 kr.
Sreberna „ „ „ „	80 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101 „ 45 „
Papirna renta, davka prosta	95 „ 05 „
Ogerska zlata renta 6%	121 „ 75 „
„ „ „ „ 4%	90 „ 30 „
„ „ „ „ 5%	87 „ 85 „
Kreditne akcije	160 gl. 307 „ 20 „
Akije anglo-avstr. banke	200 gl. 115 „ — „
„ avstr.-ogerske banke	845 „ — „
„ Länderbanke	112 „ 70 „
„ avst.-og. Lloyd v Trstu	607 „ — „
„ državne železnice	311 „ 80 „
Tramway-društva velj. 170 gl.	234 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123 „ 2b „
„ „ „ „ 1860	500 „ 135 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 172 „ 40 „
„ „ „ „ 1864	50 „ 172 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 173 „ 25 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	106 „ 60 „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 20 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „
London	121 „ 50 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 71 „
Francoski napoleon.	9 „ 61 „
Nemške marke	59 „ 25 „

M. SKRABEC,

klepar

v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

Prevzema vse v stavbeno stroko spadajoča dela, tudi mazarijo; dalje se oskrbujejo vsakovrstne poprave kar najhitreje, najbolje in po nizkih cenah. (3)

Izdelovanje črk iz kovine za napise.

Gospodu
Gabrijelu Piccoli,
Iekarju
v Ljubljani.

Vaša „želodečna esenca“ je edino zdravilo, ki se mojemu želodecu prilaga. Po vsakem zavžitji mi je ložje in bolje.

Kamnje pri Černici 1883.

Josip Sovdat, župnik.

Enajst let že trpim na zabasanji in hemeroidah in ne poznam ga zdravila, da bi mi toliko pomagalo, kakor Vaša „želodečna esenca“, za ktero se Vam najlepše zahvaljujem.

Ivan Zehrou, Gorenje Ležee, Kranjsko.

Prosim, da mi odmah pošljete 100 steklenic Vaše izvrstne „želodečne esence“.

Aleksandrija v Egiptu meseca avgusta 1883.

Marija Dolinsh.

Prosim uljudno za 24 steklenic Vaše „želodečne esence“, ki je nedvomljivo najboljši pripomoček zoper kašelj, hemeroidje, mrzlico v želodecu in gliste.

Pulj meseca decembra 1882.

Josip vitez Seordili, c. k. policijski komisar.

(13)
Vašo „želodečno esenco“ s sijajnim vspehom rabim. Prosim odmah za 24 steklenic na povzetje. Trdnjava Ivančič na Hrvaškem meseca avg. 1883.

Josip Marničič, usnjarski mojster.

Želodečna esenca je pomagala že tisočerim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi boleznj v želodecu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico zabasanje, hemeroidje, zlatenice itd., ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravijo. Steklenica 10 kr.